

"İştirak-ı a'mal-i uhrevi" kavramının, İslamî kaynaklarda yeri var mıdır?

Alim ve müçtehit zatların çıkarımlarında ve içtihatlarında şu usulü bilmemiz gerekir: Kur'an ve sünnetin zahir manaların dışında, işari ve remzi çok manaları vardır. Bu işari ve remzi manaları çıkarıp nazara sunmak, kuvvetli bir ilim ya da içtihat ile mümkündür.

Bu gibi işari ve remzi manalarda, kati ve zahiri delil istenilmez. Zira remzi ve işari manaların delili de; işari ve remzidir. Mezhep imamlarının yüzlerce fetvası bu şekildedir. Yani bu fetvalara, kati ve zahiri delil getir desen, getirmek mümkün olmaz. Ama bu fetvayı nerden çıkardın dersene, o zaman içtihadın usulü dairesinde sana ispat eder.

Zaten içtihat, üstü kapalı ve herkesçe malum olmayan, remzi manaları zahir hale getirmek ameliyesidir. Bu da içtihat derecesine ulaşmakla mümkündür.

Üstad, "İştirak-ı a'mal-i uhrevi" prensibini, elbette Kur'an ve sünnetten istihraç etti ama; bu istihraca kati ve zahiri delil istemek, yukarıda izah edilen usule göre yanlış olur. Remzi ve işari delillerini göstermek mesele için kafidir.

Bu manaya işaret eden bazı ayet ve hadisleri verelim:

"O mü'minler ki, haklarına, yurtlarına tecavüz edildiği zaman onlar yardımlaşırlar."(Şuara, 26/26)

"Allah'ın ipine hepiniz sımsıkı sarılan. Dağılıp ayrılmayın ve Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Hani siz düşmanlar idiniz. O kalplerinizin arasını uzlaştırıp, ısındırdı ve siz O'nun nimetiyle kardeşler olarak sabahladınız. Yine siz tam ateş çukurunun kıyısındaiken oradan sizi kurtardı. Umulurki hidayete erersiniz diye. Allah size ayetlerini böyle açıklar."(Al-i İmran, 3/103)

"Mü'minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve yekdiğerini korumakta tek bir vücut gibidir. Vücudun herhangi bir uzvu rahatsız olursa, öteki uzuvları da bu yüzden rahatsız olur ve uykusuz kalır."(Buhari, Edeb 27; Müslim, Birr 66)

"Müslüman Müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez onu (düşmanına) teslim etmez. Kim (mümin) kardeşinin bir ihtiyacını giderirse Allah da onun bir ihtiyacını giderir. Kim Müslümanı bir sıkıntıdan kurtarırsa bu sebeple Allah da onu kıyamet günü sıkıntılarından birinden kurtarır. Kim bir Müslümanı(n kusurunu) örterse Allah da Kıyamet günü onu(n kusurunu) örter." (Buhârî Mezâlim 3; Müslim Birr 58).

Bu ve buna benzer yüzlerce ayet ve hadislerden istihraç etmesi muhtemeldir.